

PROTOKOL fra

(04/2019)

SSFs hovedstyrelsesmøde

tirsdag den 25. juni 2019, kl. 18.30

på Hans Helgesen-Skolen, Schleswiger Str. 23, 25840 Frederiksstad

Delegerede: Andreas Berg, Annemarie Erichsen, Jørn Fischer, Kirsten Futtrup, Jon Hardon Hansen, Gitte Hougaard-Werner, Britta Jöns, Magret Mannes, Petra Mohr, Preben K. Morgensen, Sven Nielsen, Steen Schröder, Kirsten Vognsen Weiss og Fred Witt.

Andre: Kim Andersen, Lars Erik Bethge, Anita Börner, Jens A. Christiansen, Erik Fredens, Wera Gallagher, Nis Hardt, Marike Hoop, Rasmus Meyer (Flensborg Avis), Michael Oetzmann, Kerstin Pauls, Lars Petersen, Matthias Runge, Dorthe W Salchow, Lars Thomsen, Leif Volck Madsen og Kay von Eitzen.

Afbud: Frauke Alberts, Tine Andresen, Andreas Berg, Ilwe Boysen, Tine Bruun Jørgensen, Peter Hansen, Niels Jørgen Hansen, Elsbeth Ketelsen, Manfred Köhl, Povl Leckband, Niko Møller, Annette Neumann, Gerd Pickardt, Karen Scheew, Knud Ramm Mikkelsen og Karsten Weber.

Referat: Optagelse på bånd, JAC/wg

Dagsorden:

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7.
2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6.
3. Valg af dirigent.
4. Godkendelse af den åbne protokol fra den 21. maj 2019.
5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden.
6. Formandens beretning.
7. Nyt fra SSFs udvalg
8. Det humanitære Udvalgs beretning v/ Leif Volck Madsen
9. Beretning om Danevirke Museum v/ Nis Hardt
10. Billedsamlingsudvalgets beretning v/ Erik Fredens
11. Eventuelt.
12. Lukket møde.

Formanden byder velkommen.

Fællessang: Livstræet.

Fhv. formand for SSF-distriktet Frederiksstad Sina Clorius fortæller om hendes foreningsarbejde. De har ca. 220 medlemmer i Frederiksstad distrikt, der er meget aktive. Der er et tæt samarbejde med skolen. Mange arrangementer udføres i fællesskab med medlemmerne og forældrene på skolen. Forældrene er meget involveret, og alle nyder og hygger sig sammen. Hun fortæller også kort om SSW og den danske kirke. Der holdes gudtjenestene i Mennonitterkirken, som hun anbefaler at se pga. dens historie.

Hans Helgesen-Skolens skoleleder Bjørn Kasubke beretter om det daglige liv på skolen. Børnene er ekstremt meget udenfor. Blomsterne på bordene er fra deres egen blomstermark. Eleverne producerer selv honning, som står til salg for 5 euro. Der er også en skoleskov. For 3 år siden blev skolen en "Nationalpark Schule", og for nylig blev den udnævnt til en "Zukunftsschule". Et nyt stort projekt er "Ackerschule", som bliver understøttet af Akademia i Potsdam. Børnene skal selv beplante en mark af ca. 50m X 50m med ca. 12-15 forskellige grøntsager.

Han henviser til, at mange af lærerne har været der i lang, lang tid, og der er en god ånd på skolen. Langt de fleste børn trives her. Deres store udfordring er besparelserne, og at 2 lærer går på pension i de næste par år.

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jf. vedtægternes § 12, stk. 7

Der er ingen spørgsmål.

2. Mødet åbnes – konstatering af beslutningsdygtighed

Mødet åbnes, der er 15 stemmeberettigede hovedstyrelsesmedlemmer til stede. Hovedstyrelsen er dermed beslutningsdygtig.

3. Valg af dirigent

Formanden foreslår på FUs vegne Kirsten Futtrup som mødeleder og spørger, om der er andre forslag. Det er der ikke. Dermed er Kirsten Futtrup valgt.

Mødelederen takker for valget og konstaterer, at mødet er rettidigt indvarslet og lovligt.

4. Protokollen fra den 21. maj 2019

Protokollen fra det åbne møde godkendes.

5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Mødelederen læser dagsordenen op og bekendtgør, at der under pkt. 12 er et lukket møde. Der er ingen forslag om ændringer af dagsordenen eller tilføjelser. Mødet fortsættes i henhold til den udsendte dagsorden.

6. Formandens beretning

Årsmøde 2019

Årsmødet var også i år en succes, og det selvom det blev ramt af en række afbud fra danske politikere, der var optaget af at føre valgkamp op til folketingsvalget grundlovsdag den 5. juni.

Alligevel var der ikke tale om, at vore mange talerstole kom til at stå tomme.

En lang række nordiske gæster, der var rejst til Sydslesvig for at markere Foreningen NORDENS 100-års jubilæum og de eksisterende bånd mellem mindretallet og de nordiske lande, under mottoet "Norden møder Sydslesvig", var indbudt til at tage ordet.

Også vores venner fra Danmarks-Samfundet stod i fokus ved dette års Årsmøde, idet vi sammen med dem fejrede Dannebrog's 800 års jubilæum.

Der berettes om velbesøgte møder både fredag og lørdag og om stor deltagelse i lørdagens lokale friluftsmøder som i Egernførde, Ladelund og Kejtum.

Der meldes også tilbage om god tilslutning til de lokale årsmødeoptog ude i landsdelen.

Det er ingen hemmelighed, at friluftsmøderne om søndagen blev ramt af det dårlige vejr.

I både Tønning og Slesvig valgte man at rykke ind i det tørre på skolerne. Det var der desværre ikke mulighed for i Flensborg.

Deltagertallet var grundet det dårlige vejr markant lavere end sidste år. Det sås tydeligt på optogets størrelse og oppe på pladsen.

Man valgte at afslutte friluftsmødet en halv time tidligere og var desværre nødt til at aflyse et planlagt highlight: "Dannebrog's falden ned fra himlen!"

Løjnefaldende er mindretallets ungdom, der med årene i stigende grad formår at sætte deres præg på årsmøderne som konferencier på friluftsmødet i Flensborg eller som talere og poetry-slammere rundt omkring i Sydslesvig.

Imponerende deres selvtillid og deres selvsikre optræden på mindretallets scener og talerstole trods den unge alder.

Diskussionen om årsmødeoptogets fremtid blev alvorligt diskuteret på friluftsmødet i Flensborg.

Skal det gennemføres en sidste gang i 2020 og så afskaffes fra og med 2021?

Eller skal det blot fornys, forandres, "moderniseres" for at kunne motivere de unge og familierne til at deltage i optoget for fortsat at synliggøre mindretallet i by- og landsbybilledet på den måde?

Det er en diskussion, der allerede er blevet ført nogle år, men som presser sig mere og mere på af flere grunde.

I sidste ende er det op til distrikterne og amterne, hvorvidt de ønsker at fastholde traditionen, give den et nyt ansigt, helt afskaffe den eller skabe en ny tradition for en årligt tilbagevendende folkelig synliggørelse af vort Dannebrog og mindretal i det offentlige rum.

Det er min fornemmelse at mange medlemmer ønsker at holde fast i traditionen, og det skal man respektere.

Men det betyder jo ikke, at andre ikke må have lov til at eksperimentere med formatet for på den måde at muliggøre en evt. nyskabelse af et årsmødeoptog, der appellerer til de nye generationers lyst til at deltage i det.

Mindretalsrådet

Den 6.-7. juni mødtes mindretalsrådet i Berlin. Ud over det obligatoriske mindretalsrådsmøde havde rådet inviteret omkring 40 forbundsdagspolitikere, der er valgt i de fire mindretals hjemstavn, til et parlamentarisk morgenmadsmøde for at drøfte emner, der brænder på.

På det parlamentariske morgenmøde fredag den 7. juni drøftede mindretalsrådet sammen med otte parlamentarikere, Tysklands mindretalskommitterede Bernd Fabritius mindretallenes betydning for den regionale udvikling og MSPI.

Avisens forsidehistorie i dag tager netop emnet om mindretallets betydning for den regionale udvikling op.

Som det fremgår af artiklen udnyttes de potentialer, mindretallene ligger inde med, ikke fuldt ud.

Den snart tidligere direktør for ECMI, Tove Malloy, udarbejdede for landdagen i Kiel i 2008 en kompetenceanalyse.

I den formulerede hun 40 anbefalinger, hvordan delstaten kunne integrere mindretallenes ressourcer i en positiv udvikling af vores region i forhold til synliggørelsen af delstatens sproglige og kulturelle mangfoldighed, turismen, det grænseoverskridende samarbejde, erhvervslivet, medierne m.m.

En lang række anbefalinger har landdagen omsat, men især medierne og erhvervslivet har indtil videre været noget fodslebende, hvad angår udnyttelsen af mindretallenes kompetencer.

På mødet understregede de otte fremmødte forbundsdagspolitikere, at mindretallene i Tyskland udgør en merværdi i deres respektive hjemstavnne qua de ressourcer og potentialer, de ligger inde med.

Samme dag fulgte det første og dermed historiske møde i Forbundsrådet, der tydeligt bar præg af, at vi har en ministerpræsident og forbundsrådspræsident, der har et åbent øre og en stor veneration for nationale mindretal og mindretalsrettigheder.

I en god atmosfære kom vi ind på de emner, mindretalsrådet ønskede at drøfte med Daniel Günther.

Han støtter borgerinitiativet MSPIs krav om, at EU udpeger en kommissær med ansvar for mindretalspolitik.

Han støtter initiativet, at mindretallene optages i Tysklands grundlov.

Han understøtter ønsket om, at de fire nationale mindretal optages i samtlige 16 delstaters læseplaner, og at delstaterne selvfølgelig skal efterleve de krav, rammekonventionen og sprogchartret stiller til omsætningen af de af Tyskland ratificerede mindretalsstandarder.

Vi kom kort ind på det dansk-tyske venskabsår 2020 og selvfølgelig Dronningens besøg til september i Slesvig-Holsten.

Det har Daniel Günther ryddet sin kalender for at kunne varetage, som han sagde.

Mødet sluttede med, at Forbundsrådspræsidenten støttede idéen om, at Forbundsrådet og mindretalsrådet fremadrettet skulle mødes regelmæssigt.

Et nyt møde ville betyde, at mindretalsrådet næste år kunne hilse på Brandenburgs ministerpræsident, som i øvrigt står til valg den 1. september.

FUEN-Kongres

Årets FUEN-Kongres, som afholdtes i Slovakiets hovedstad Bratislava fra den 12.-16. juni, var en både særlig og vel arrangeret kongres.

Værterne var det ungarske mindretal og Kapater-tyskerne i Slovakiet.

Deres præsidenter bød de delegerede velkommen på slottet i Pezinok, som dannede en flot ramme om jubilæumsfestlighederne i anledning af FUENs 70-års fødselsdag.

I den anledning havde man bl.a. inviteret fire tidligere FUEN-præsidenter til sammen med den nuværende præsident Loránt Vincze at give et lille historisk tilbageblik over organisationen og dens udvikling fra starten af 80'erne og frem til i dag.

Det blev tydeligt, at FUEN har udviklet sig til en stor og professionel paraplyorganisation med 103 medlemmer, 14 ansatte, hvoraf de fleste har deres arbejdsplads i Flensborg, mens to sidder på kontoret i Berlin og en enkelt i Bruxelles.

En lang række gæster overbragte en hilsen. Parlamentsmedlemmer fra Irland og Kroatien, vores egen mindretalskommitterede Johannes Callsen, den tyske ambassadør i Slovakiet, en repræsentant for OSCE.

SSF, det danske mindretal, har al mulig grund til at være stolt over at være medstifter af FUEN i Paris i 1949.

Det er den organisation frem for alle, der virkelig kæmper for de undertrykte europæiske mindretals og folkegrupperes rettigheder.

Desværre er virkeligheden i Europa i dag den, at nationale mindretal og sproggrupper i stigende grad undertrykkes, diskrimineres, fratages politisk indflydelse, forbydes modersmålsundervisning, nægtes økonomisk støtte, tvinges ind i assimileringprocesser osv., osv.

Den behandling, mange mindretal udsættes for af deres herbergsstater, grænser til et forsøg på at nærmest at udslette dem.

Derfor er det fuldt ud berettiget, at den tidligere mindretalskommitterede for Forbundsrepublikken Hartmut Koschyk, som den første fik overrakt den nyindstiftede FUEN-pris for sin store indsats for at tale de svage mindretals sag ved bl.a. at pointere, at god mindretalspolitik også er fredspolitik.

Mindretallenes aktuelle situation understreger, hvor vigtigt det er at få landet borgerinitiativet MSPI på EU's bord.

Bertel Haarder, en sand ven af det danske mindretal, udtalte på sidste års årsmøde, at han slet ikke kan følge diskussionen om, at Danmark burde opsige en række aftaler om internationalt samarbejde. I hans øjne profiterer Danmark af at være medlem af NATO, EU eller FN.

På samme måde profiterer ikke kun de nationale mindretal, men i høj grad nationalstaterne af det politiske arbejde, som FUEN udøver.

FUEN er en international organisation, hvis opgave er at sikre de nationale mindretals eksistens i en stigende globaliseret verden.

I sin årsberetning kom præsident Loránt Vincze ind på det strandede projekt Mindretallenes Hus.

Da det danske mindretal ikke længere står bag et sådant projekt placeret i en bygning i vor region, kunne ideen og visionen "Mindretallenes Hus" nu finde et hjemsted et andet sted i Europa.

Under drøftelsen af hans beretning gjorde jeg opmærksom på, at Slesvig-Holstens mindretalskommitterede var kommet med et diskussionsbidrag til et "Mindretalskompetencecenter" i det dansk-tyske grænseland.

Et diskussionsbidrag, som vi har drøftet både her i hovedstyrelsen og i Samrådet, og som SSF har fået til opdrag at diskutere med Johannes Callsen og grænselandets aktører.

Derfor appellerede jeg til FUENs delegerede, at de gav vores mindretalskommitteredes indspark en chance og ventede med at tænke visionen realiseret uden for Tysklands grænser, idet både Flensborg, Kiel og Berlin fortsat støtter ideen politisk og økonomisk.

Johannes Callsen har nu indkaldt til et arbejds møde i september for at drøfte hans netværksmodel bestående af vor regions mindretal og grænselandsorganisationer.

En foreningsmodel, som ikke har hjemme i ét bestemt hus, men i forskellige huse nord og syd for grænsen.

De skal danne rammen om forskellige aktiviteter så som mindretalskonferencer, foredrag, paneldebatter, møder mellem flertal og mindretal m.m.

I år var der valg til præsidiet. Som bekendt kandiderede vores egen 2. næstformand Steen Schröder til en post som vicepræsident.

Det lykkes desværre ikke at få Steen valgt ind. Det var på forhånd svært, idet der var ni, der kæmpede om seks pladser.

Ud af de ni var der tre vicepræsidenter, der stillede op til genvalg. Og ikke underligt nok blev de suverænt genvalgt.

Vort grænseland kandiderede med tre: Gösta Toft fra Nordslesvig, Bahne Bahnsen fra Nordfriesland og Steen.

På forhånd kunne vi ikke forvente at få tre ind fra vores region.

I FUENs historie har det været sådan, at det danske og det tyske mindretal har skiftes til at sidde i præsidiet.

Det er først fra 2004, da Heinrich Schulz og Hans Heinrich Hansen sad i præsidiet, at vi har haft to i ledelsen. Det har vi for så vidt så stadigvæk, idet Gösta Toft og Bahne Bahnsen blev genvalgt hhv. valgt.

Jeg siger på foreningens vegne mange tak til dig Steen, at du på mindretallets vegne var parat til at kandidere til en vicepræsidentpost.

Slutteligt er det FUENs håb, som støttes af SSF, SSV og Skoleforeningen, at det nyudpegede Sydslesvigudvalg vil ændre sin beslutning og atter støtte FUENs kontor i Flensborg økonomisk, efter at der atter er styr på FUEN-sekretariatets forretningsgange.

Folkemødet

Folkemødet på Bornholm var en succes trods uvejret, der ramte øen lørdag og søndag nat.

De planlagte arrangementer den dag kunne ikke gennemføres, og politiet måtte evakuere alle campister, deriblandt også mindretallets unge SSV-U'er, elev- og kulturambassadører, da teltene ikke kunne modstå vandmasserne fra oven.

Men til trods for det var Folkemødet en stor succes for Grænseforeningen og mindretallet, fordi Sydslesvigfeltets arrangementer fik massiv pressedækning på både de lokale og landsdækkende TV-stationer.

Stor opmærksomhed fik seancen med Kong Chr. X i skikkelse af Alexander von Oettingen, der red gennem Allinge på sin hvide hest og gjorde reklame for 100-året for Genforeningsfesten næste år.

Et tilløbsstykke var atter det Sønderjydske kaffebord, som tiltrak mediernes interesse ligesom lanterneoptoget gennem byen.

Et ikke planlagt fællessangsarrangement i Sydslesvigfeltet kom spontant op at stå på et initiativ af Gitte og Kirsten, da lørdagens uvejr kom på tværs af det ellers planlagte program.

Sangen tiltrak folk og fyldte teltet til sidste plads med mennesker og en karismatisk stemning.

Alt i alt trods uvejret for mindretallet og Grænseforeningen et vellykket folkemøde.

ECMI

SSF ønsker ECMI tillykke med ansættelsen af den ny direktør, esteren Vello Pattei, som er professor i statskundskab. Han påpeger, at vi lever i tider, i hvilke det bliver mere og mere vanskeligt at gennemtrumfe mindretalsrettigheder. Ikke mindst i tider hvor nationalismen og populismen breder sig i Europa. Han udtaler, at han vil sætte sig ind for den internationale beskyttelse af mindretal. Vi håber på et godt samarbejde. Samtidig skal der også lyde en stor tak for et godt samarbejde til ECMI's afgående direktør Tove Malloy, der bl.a. satte sit mindretalspolitiske fingeraftryk her i grænselandet med sin kompetenceanalyse fra 2008.

Flensborg Avis.

I fredags afholdt Flensborg Avis sin generalforsamling på Hotel des Nordens.

Avisens redaktion og Tilsynsråd skal roses for ikke at give op, til trods for at alle odds for en papiravis i disse tider ikke er gode, og det mildest talt er op ad bakke hele tiden.

Det gælder også for avisens fortsat dalende abotal og dalende økonomi.

Til trods for det er Tilsynsrådets formand og chefredaktøren fuld af optimisme og håb om, at papiravisen kan reddes langt ind i det nye årti.

SSF støtter avisen, hvor den kan og håber, det må lykkes at kooperationen med Skoleforeningen vil kunne øge abotallet. Hvis ikke på papiravisen så forhåbentlig på e-papieren.

Her satser redaktionen på, at forældreprojektet, man har aftalt med Skoleforeningen, kan øge abotallet med 2000 læsere.

Vi har brug for, at avisen fortsat udkommer dagligt som nyhedsformidler og som et uundværligt organ, der skaber sammenhængskraft blandt mindretallets medlemmer – for det meste i hvert fald.

Men det bliver nok ikke på papir de næste 150 år.

Den 1. oktober fejrer avisen sit 150-års jubilæum i Idrætshallen med 400 gæster. SSF ønsker bladhuset held og lykke.

7. Nyt fra SSFs udvalg

Gitte Hougaard Werner henviser til, at hendes beretning bliver lagt frem efter sommerferien i september.

Der er ingen til stede fra de andre to udvalg.

8. Det humanitære Udvalgs beretning v/ Leif Volck Madsen

Det er en fornøjelse for os i Det humanitære Udvalg at være tovholdere i forholdet til de mange ældrekubber rundt omkring i Sydslesvig, for arbejdet i klubberne giver ikke udvalget mange grå hår i hovedet; de er langt hen ad vejen fuldstændigt selvkørende.

Et par af klubberne har i årets løb måttet dreje nøglen om pga. manglende tilslutning; det blev simpelthen for surt for lederne at skulle blive ved med at minde medlemmerne om at dukke op, og det kan man da så inderligt godt forstå.

Det tyder jo ikke på noget stort behov for yderligere aktivitet i klubben, og så er der da intet andet at gøre end at sige lederne tak for stort og veludført arbejde gennem mange år.

Det kan være, at der så er brug for noget andet, fx en klub baseret på nogle fælles interesser, men det må så vise sig!

I andre tilfælde er det ikke tilslutningen, der er noget galt med, men derimod at klubbens leder er flyttet, eller af andre årsager er blevet nødt til at stoppe.

Så er klubben i reglen midlertidigt nødt til at lukke ned, men slet ikke så sjældent sker det, at den kommer igen, fordi andre tager opgaven på sig. Det er imidlertid alt sammen noget, der sker på lokalt plan; måske er sekretariatene behjælpelige undervejs i processen, men fra Flensborg er der ikke så meget, vi kan gøre, når det således gælder klubbernes ledelse. Dog hjælper vi selvfølgelig, hvis vi bliver bedt om det, og hvis vi kan!

P.t. er der 3 aktive klubber færre, end der var sidste år, men der har alligevel i de 137 eksisterende været afholdt 821 møder med i alt 13.093 deltagere.

Og i betragtning af, at hvert eneste møde skal forberedes, tilrettelægges og afvikles, er det et meget stort stykke frivilligt og ulønnet arbejde, vore klubledere og deres medhjælpere udfører, og som en tak for det inviterer udvalget hvert år disse folk på en dagstur med alt betalt enten nord eller syd for grænsen.

Sidste år gik den 22. august til Kolding. På vejen derop besøgte vi det delvis nyindrettede Genforenings- og Grænsemuseum ved Taps. Det er fremragende, skulle jeg hilse og sige, og det har en størrelse, der er overskuelig. Derefter fortsatte vi til Kolding, hvor vi først fik noget godt at spise i Den gyldne Hane, som ligger i forbindelse med den geografiske have; derefter nød vi haven i en næsten tropisk varme, og så gik turen igen sydpå til Skamlingsbanken, hvor vi bød på en kop kaffe og nød udsigten ud over Lillebælt og hørte om stedets historie gennem tiderne.

Det er årlige ture, som vores medarbejdere i klubberne sætter stor pris på!

Før jeg går over til at berette om efterårets aktiviteter, skal jeg lige have samlet op på sidste års beretning. Den blev nemlig aflagt den 15. maj 2018, og på det tidspunkt manglede vi faktisk at få afviklet to af forårets programpunkter, der imidlertid begge har fortjent at blive nævnt.

Det første arrangement var en eftermiddag på Flensborghus, hvor Karl Kring fortalte om sit liv med

Sydslesvig gennem næsten 100 år. Det var der rigtig mange, der havde stor glæde af at høre, og der var blandt tilhørerne også mange, der som Zeitzeugen kunne supplere Karls beretning. Det var bestemt en eftermiddag ud over det sædvanlige! Og det andet, der også lige skal nævnes i dag, var vores sommerudflugt til det meget spændende museum TIRPITZ ude ved Blåvand. Den tur blev ret hurtigt overtegnet, hvorfor den blev gentaget som et fællesarrangement med Borgerforeningen i september, og begge ture førte os på hjemvejen forbi Bennetgaard, hvor vi havde bestilt kaffe og æblekage, og stedets navnkundige bestyrerinde Lola berettede om stedets historie og den nutidige betydning som rekreationshjem for sydslesvigere.

Et besøg, der var til lige stor glæde for vært og gæster.

Men nu over til efterårets program.

I september og oktober blev der sædvanen tro fra sekretariaterne inviteret til efterårsfester i amtsregi i Slesvig, Flensborg og Husum.

Alle steder er der fint og festligt kaffebord, fællessang og musikalsk eller anden underholdning, og i Husum markerede man ved samme lejlighed spil-dansk-dagen med en lille koncert med den danske sangerinde Lone Wernblad. Som regel er der fuldt hus alle steder.

Efterårets program på Flensborghus tog vi hul på den 29. august med Aase Abild i centrum, da hun for en gangs skyld ikke blot nøjedes med at spille til vores sangønsker, men hun fortalte også morsomt og levende om sit liv med sang og musik i Sydslesvig.

Folkene bag BIFFEN kom en formiddag forbi på biblioteket med filmen GUD TALER UD. Én gang hvert halvår viser de en af de film, de allerede har vist om aftenen; nu gør de det så om formiddagen, og det er der faktisk mange, der er glade for, af dem som ikke bryder sig om at gå ud om aftenen. Selve filmen var en usædvanlig film.

I september sprang Jørgen Jensen Hahn ind i stedet for Bahne Bahnsen med en god orientering om den frisiske folkedels liv og historie, og det var rigtig godt at få noget mere viden om vores frisiske naboer.

Tag der Deutschen Einheit i oktober fejrede vi i det danske hus i Sporskifte, hvor vi indbød til samvær omkring et spisebord, og det var der mange, der havde lyst til at deltage i. Der blev serveret en særdeles velsmagende egnsret for en flok mennesker, der tilsyneladende var glade for at nyde et måltid mad sammen med andre. Det var så hyggeligt, at man straks vedtog at gentage succesen i foråret 2019.

I oktober stod der også et historisk foredrag om første verdenskrigs afslutning på programmet. Det var Mogens Rostgaard Nissen, der stod for det, og det var absolut spændende.

Den 14. november fik vi så for alvor vind i sejlene, da vi blev inviteret med på en tur rundt om Kap Horn ombord på verdens største sejlskib, den russiske firmastede bark SEDOV.

I alle detaljer gennemgik den meget søfartskyndige fortæller Søren Stidsholt Nielsen fra Langeland det store skib, og jeg kan godt hilse og sige, at der var MANGE detaljer.

Ind under jul indbød vi til et julemøde, der måske nok blev lidt mindre julet end oprindeligt planlagt. Men det blev det bestemt ikke mindre godt af! Det var Jens Bach Nielsen, tidligere præst i Aven-toft, der kom og fortalte om den vandretur til verdens ende, som han havde kastet sig ud på, da han sluttede sin tid som præst i Aven-toft. Han nåede til verdens ende -Cap Finistère – og er da også kommet godt hjem igen.

Forårets program begyndte den 16. januar med historien om Afrikas Hjerter, et foredrag som fhv. efterskoleforstander Sven Primdal fra Viborg holdt om Afrikas turbulente historie. Vi fik en masse at

vide om den politiske udvikling især i Østafrika, mens der – efter nogles mening – var lidt for få vilde dyr at se!

Grit Jurack tog os på en tur fra sin barndom i DDR gennem en karriere som professionel håndboldspiller i Vesttyskland og Danmark til sin nuværende ansættelse som journalistelev ved Flensborg Avis.

I marts spiste vi atter sammen i godt selskab, og fik senere i marts noget at tænke over med forestillingen KUNSTEN At DØ, en pantomimeforestilling, som ikke bød på sproglige vanskeligheder, og som måske også derfor lokkede en del tilskuere til Flensborg fra klubber i de sydlige dele af Sydslesvig.

Noget at tænke over var der sandelig også, da vi den 20. marts indbød til foredrag om FANGELEJREN, dvs. Frøslev og Faarhus lejrenes historie ved lederen af Frøslevlejrens museum Henrik Skov Kristensen. Filmen SÅ LÆNGE JEG LEVER kunne også lokke mange i formiddagsbiografen den 26. marts. En film, som på mange måder gav et rørende billede af den populære sanger John Mogensen, der havde så mange dæmoner at slås med hele sit liv.

Så til lidt af det, der foregår andre steder end på Flensborghus.

En aktivitet, som vi har tilbudt i mange år, og som stadig finder rigtig god tilslutning, er VANDRINGER I GRÆNSELANDET. Fire formiddage om foråret og fire om efteråret går vi ad udvalgte ruter nord og syd for grænsen, og deltagerantallet svinger meget stabilt mellem 10 og 25. Turene er på mellem 5-7 km, og vi går uanset vind og vejr. Har man lyst til at gå med, møder man op normalt på Exe, og indtil nu har der altid været nogen, der ville med ud at gå.

De sidste år har vi haft stor glæde af Gregor og Angelika fra Hanved, som både selv er ivrige fodsportsfolk, og som er gode til at finde og foreslå nye ture, men vi kommer også efterhånden ud i hele Sydslesvig og det meste af Sønderjylland, så der er heldigvis stadig mange muligheder.

En lille uge i april drog 44 pensionister på højskole, i år igen på Rude Strand Seniorhøjskole, som vi sidste år blev meget begejstrede for, og som heller ikke skuffede i år. Vi beder altid om et klassisk højskoleophold med foredrag om vidt forskellige emner inden for samfund, politik og kultur, og vi nyder veltilrettelagte udflugter i højskolens nærmeste omegn, og der var igen i år stor tilfredshed med opholdet.

Takket være tilskud, øremærket som tilskud til et højskoleophold for seniorer, fra forskellige fonde i Danmark, har vi de sidste år været i stand til yde ekstraordinære tilskud, for at det ikke skulle være økonomien, der holdt folk tilbage fra at melde sig til højskoleugen, og vi håber selvfølgelig på, at vi kan fortsætte med at yde sådanne tilskud. Men vi er dog i udvalget enige om, at vi til næste år vil finde en ny højskole at lægge os ind på.

Af andre aktiviteter skal nævnes, at Edel Linke stadig tilbyder idræt og motion for ældre i Engelsby-Centret, og udbuddet er blevet udvidet til også at omfatte stolegymnastik i Nerongsallé.

I tror det måske ikke, men stolegymnastik, den rigtige slags, kan sagtens give sved på panden! Og seniordansen er blevet afløst af lettere folkedans i en pensionistvenlig udgave.

Støttekredsen for alderdomshjemmet passer sit arbejde med at hjælpe personalet med alt, der ikke direkte hører ind under plejen, og det er efterhånden mange, der hver eneste dag gør en stor forskel for beboernes velfærd.

De to Aktive Pensionistgrupper, der mødes onsdag og torsdag i Tønnsenhuset til alle tænkelige aktiviteter, er stadig populære tilbud, og af og til opstår der ventelister om at komme med...

I år blev der endda tilbudt et sommerhold, der ville arbejde de 3 sommermåneder, hvor de to andre holder sommerferielukket; men det måtte alligevel opgives pga. manglende tilslutning.

Alt i alt en meget blandet landhandel, som bysekretariatet med Susanne Schießl imidlertid på bedste måde hjælper os i det humanitære udvalg med at holde styr på.

Det siger vi tak for.

Udvalget er selvsupplerende, når der skal nye medlemmer til; vi forsøger dog stadig at holde fast ved princippet, at flest mulige danske institutioner skal være repræsenteret i udvalget.

9. Beretning om Danevirke Museum v/ Nis Hardt

Nis Hardt orienterer om nyt fra Danevirke Museet. Der har været mange tiltag for at imødekomme de høje forventninger pga. UNESCO verdensarven. Det gælder skoletjeneste, vikingetilbud, nye rundvisninger, nyt informationsmateriale, moderne medier og en ny udstilling.

Alene fra marts til juni har der været 2000 flere besøgende på museet end i samme tidsrum 2018. Det er en stigning på 10pct.. UNESCO verdensarven har også bevirket, at den lokale befolkning ikke ser det som et dansk museum, men som deres lokale museum. Han understreger igen, at det er en udfordring at efterkomme de høje forventninger, der nu er knyttet til denne arv.

Skoletjenesten: Involverer ikke kun foredrag om Danevirke og det danske mindretal, men også aktiviteter. Der bliver tilbudt bueskydning, torshammerstøbning og vandreturer langs muren, som man er i gang med at restaurere. Der er også blevet produceret nyt informationsmateriale til skolerne. Endvidere tilbydes nu også rundvisninger med geder, som folk er helt vilde med.

Kunst på volden: Inga Momsen leder dette projekt. Det er meget populært, især hos de unge. Ved museet er der også et vikingertelt, som er bemanded med en god pædagog som hjælper til med børnene.

Nye medier: Liselotte Selling Poulsen poster på Instagram og Lars Erik Bethge opdaterer FaceBook og websiden.

Vi kan også berette, at det nye motorvejskilt nu er på plads.

Samarbejde: Museet har tæt samarbejde med verdensarv-partnere:

- Archäologisches Landesamt
- Landesmuseen (Hedeby)
- Tourismusagentur Ostseefjord Schlei
- Kommuner
- Interreg-Projekt TOUR-BO

Der orienteres også om den officielle overrækkelse af UNESCO verdensarv-certifikatet og de festligheder, der finder sted denne weekend både ved Danevirke Museet og i Hedeby.

Han henviser til, at en stor udfordring er også de nuværende åbningstider. Dette er noget man må kigge nærmere på.

10. Billedsamlingsudvalgets beretning v/ Erik Fredens

Mandag den 1. oktober gik billedsamlingsudvalget i gang med den største registreringsopgave indtil dato. Det drejede sig om arven efter Otto Chr. Schade, da det var kunstnerens sidste ønske, at SSF skulle overtage hele atelieret med samtlige værker i magasinet, og med det udtrykkelige ønske, at samlingen så vidt muligt skulle komme hele mindretallet til gavn og glæde ved udlån til vore

forsamlingslokaler. Overdragelsen viste sig at være en anseelig opgave, og også større end vi havde forestillet os. Den varede 6 hele dage, præget af dynamisk og målrettet aktivitet. Hvert enkelt værk blev målt, beskrevet og registreret, og hertil fik vi hjælp af Helge Krempin, der affotograferede hele samlingen, så den nu er afbildet i den mest professionelle form. En uvurderlig billedsamling på ikke mindre end 412 værker, hvoraf 100 er i det store format på 1 x 1 m.

Det er en anseelig gave foreningen her har modtaget, og vi er meget taknemmelige for den. Hvad omfatter den så: Jo, Schade var jo egentlig uddannet grafiker, så han var mest til fladen, og det vil især sige maleriet, samt en hel del grafiske arbejder, men hans alsidighed viste sig desuden i det skulpturelle, hvor han skabte mange sjove, farverige figurer – oftest i geometriske former, der var hans grundlæggende formsprog. Desuden fascinerede det ham at lave æsker med overraskende interiører i den typiske stil. Det, der gør ham så interessant for vores udlån, er, at vi nu kan tilbyde samlede serier i alle formater, og herunder de store på 1 x 1 meter. Det skaber ensartethed og sammenhæng på en udstillingsvæg, og bevirker et roligt og overbevisende udtryk. Nogle ville nok kalde det stil. Efterfølgende kørte vi 7 læs i varebiler til depotet på sekretariatet i Husumhus, hvor vi installerede samlingen, så den nu tager sig flot og præsentabel ud. I forbindelse med Landsmødet sidste år, holdt vi åbent hus, og en del interesserede lagde vejen forbi.

For at hjælpe billederne frem til de søm, de længes efter, er vi i udvalget begyndt på en mere aktiv udlånsvirksomhed, idet vi opsøger udvalgte lokaliteter og giver konkrete låneforslag. Dette hænger sammen med, at det næppe er alle, der kender til vores eksistens, og dermed heller ikke de lånemuligheder, der eksisterer, både inden- og udenfor SSFs område, når det gælder landsdelen og mindretallet. Vores opsøgende arbejde har allerede medført følgende større udlån af Schades billeder: Helligåndskirkens menighedslokaler i Stuhrsallé i Flensborg 16 værker, SSWs lokaler på Flensborghus 8 værker og i Skipperhuset planlægger vi udlån af ca. 40 værker. Det er dog vores store håb, at man også lokalt selv vil tage initiativ til fornyelse på væggene, og måske kontakte os eller Manuela på sekretariatet i Husum.

Vi er netop gået i gang med at ajourføre og opdatere billedregistranten på SSFs nye hjemmeside. Så man ad denne vej, kan danne sig overblik over lånemulighederne. Dette er et større arbejde, da alle værker skal beskrives enkeltvis, og vi forudser da også, at det vil strække sig hen over hele sommeren. Nyt i forhold til hidtil bliver, at interesserede lånere kan se om billedet er på depotet eller er udlånt. Samtidig udvides søgefeltets muligheder, så der nu kan søges under både kunstner, teknik og motiv. For overskuelighedens skyld har vi har delt det op i to grupper: dels hele den gamle samling og dels hele arven efter Otto Chr. Schade. Samlingen er efterhånden omfattende, dvs. ikke mindre end 771 værker. På sigt vil databasen kunne udbygges til at rumme alle billeder i de sydslesvigske institutioner. Hvilket også er et interessant perspektiv. Vi har således allerede indledt et samarbejde med Mikkelberg om at få deres samling registreret særskilt i vores database. Man kan allerede i dag klikke ind på kunstsamlingen og finde de billeder, der er lagt ind.

I anledning af 800 året for Dannebrog arrangerede vi en udstilling på SSF's sekretariatsgang på Flensborghus med fernisering i forbindelse med årsmøderne. Der var stor interesse og et pænt fremmøde. Vi valgte en serie årsmødeplakater, hvor motivet var tydeligt, og for at give det hele lidt mere kant medtog vi en serie af Sven Dalsgaards dannebrogbilleder, udlånt fra Mikkelberg, hvor han sætter flaget i nye og overraskende sammenhænge. Det er en flot tematisk udstilling, som vil hænge sommeren over.

Nyanskaffelser: Vi har købt 11 litografier af Haderslevkunstneren Ken Denning, som vi har ladet indramme. Det er en flot serie med temaer fra højskolesangbogen, hvor de kendteste sange er afbildet med en enkelt strofe på en abstrakt baggrund. Meget overraskende og virkningsfuldt, for stroferne er så velkendte. Vi har endvidere købt tre fuglebilleder med motiver fra marsken, malet af Marit Beckmann, samt et kæmpe stort fuglemaleri, der måler 150 x 200 cm. Det kommer til at hænge på Skipperhuset, på den væg man møder, når man kommer op ad trappen til 1. sal. Hun er sydslesviger,

og har i dag har sit atelier i Løgumkloster.

Gaver: Vi har modtaget donationer fra flere forskellige sider: Jens A. har givet en serie malerier af flensborgmaleren Waldemar Albertsen, Jørgen Vestergaard 13 forskellige billeder, herunder et af Holger Hattesen. Et tidligt værk af Leif Dahl skænket af Ellis Bruun, og i beskedenhed undertegnede et Holger Jaffke maleri samt en stor akvarel af Martin Qvist. Vi er glade for gaverne, som affotograferes og indgår i samlingen.

Julemærkerne var i år skabt af elever på Vesterland-Kejtum Danske Skole. Da de tegnede mærkerne gik de i 5. – 6. klasse, men i modsætning til julemærker, der er tidløse, så er elevernes udvikling som bekendt akkumulerende, og de havde derfor for længst forceret klassetrinnet, da vi med et par års forsinkelse valgte at trykke dem. Men glade og positive er de små billeder, desværre var afsætningen ikke så positiv hos de voksne modtagere, heller ikke selvom det er muligt at købe dem online. Det samme galt også den lille broche, der endda gav underskud. Samlet set var der dog overskud på mærkerne. Jeg er dog sikker på at mærkesalget vil stige ved den kommende jul, for det er et umådelig flot mærke vi kan præsentere til næste Landsmøde. Det er allerede tegnet, og næsten klar til trykning, så I kan glæde jer. Desuden bliver det for første gang muligt at købe E-julemærket, altså det elektroniske julemærke, i SSFs shop til brug ved elektroniske julehilsner. Vi er spændte på, om dette vil øge interessen for det Sydslesvigske julemærkesalg.

Kunstnerkortets motiv var naturligvis et maleri af Otto Chr. Schade. Det var vellykket og blev godt modtaget.

Vi har haft et særdeles fint samarbejde i vores lille udvalg, og der skal lyde en stor tak til de tre andre medlemmer: Jytte Møller, Grethe Bay og Lisbeth Kochanski.

11. Eventuelt.

Generalsekretæren gør opmærksom på, at der afholdes et stort genforeningsarrangement i Kiel den 2 - 3. oktober 2019. Det finder sted på "Tag der Deutschen Einheit.", hvor SSF sammen med andre mindretal er med, men vi har brug for hjælp til at bemandede teltet. Hvis man er interesseret i at hjælpe, skal man bare kontakte ham. Jørn Fischer melder sig.

Petra Mohr: Jeg vil gerne gøre opmærksom på de officielle verdensarv-arrangementer, der finder sted på søndag. De spændende festligheder finder sted i følgende byer: Slesvig, Hedeby, Hollingsted, Flækkeby, Ellingsted, Skåleby og Danevirke. Jeg vil også meget gerne opfordre alle til at deltage i at danne en stor menneskekæde på halvkredsvolden ved vikingestedet Hedeby på søndag efter kl. 15.00.

19. juli 2019
JAC/wg